

Mekruhlar ve haramlar

Alanya'dan Remzi Çetin: “Fıkıhta ‘mekruhları sürekli işlemek haramdır’ diye bir kâide var mıdır?”

Kur’ân’ın vahyinin ve Peygamber Efendimizin (asm) tebliğinin genel esaslarına uygun olmayan davranış ve hareket biçimleri “hüküm” bazında “mekruh” olarak değerlendirilmektedir. Yani Allah’ın ve Resûlü’nün (asm) hoş karşılamadığı, ibâdetlerle örtüşmeyen, kulluk ve itaat ruhuna yakışmayan davranışlara “mekruh” (kerih görülen, çirkin bulunan, hoş karşılanmayan) denmiştir. Haram ise, Allah’ın Kur’ân’da açık bir üslupla nehiy buyurduğu veya Resûlullah’ın (asm) hadislerinde net bir biçimde yasakladığı davranışların dindeki karşılığıdır.

Çoğu kere mekruhların bir adım ötesi harama çıkmaktadır. Öyle mekruhlar vardır ki, ısrarla devam edenler, haramlar hususundaki duyarlılıklarını da kaybedebilmektedirler. Fakat her mekruhun aynı ölçüde insana zarar vermediği de açıktır. Mekruhların “tenzîhen” ve “tahrîmen” şeklinde iki bölüm olarak incelenmesinin hikmeti de bu olsa gerektir. Tenzîhen, yani helâle yakın mekruhlarda tehlike daha azdır. Fakat tahrîmen, yani harama yakın mekruhlarda harama düşme tehlikesi daha fazladır.